

Anna Buczkowska

Uniwersytet Szczeciński

ZASADY RACHUNKOWOŚCI W REGULACJACH MIĘDZYNARODOWYCH I W POLSKIM PRAWIE BILANSOWYM

Rozszerzenie się skali międzynarodowych powiązań gospodarczych i narastanie ich złożoności (wymiana międzynarodowa, przepływ kapitału, przedsiębiorstwa międzynarodowe, wspólnoty gospodarcze krajów) powoduje powstanie wielu problemów związanych z porównywalnością, interpretacją, analizą i agregowaniem informacji oraz z konsolidacją sprawozdań finansowych grup przedsiębiorstw. Dlatego trzeba zharmonizować przepisy i standardy rachunkowości w skali wspólnot gospodarczych, aby umożliwić komunikowanie się przedsiębiorstw w skali rynku światowego. Pierwszoplanową rolę w skali międzynarodowej przy harmonizacji i standaryzacji rachunkowości odgrywają:

- EWG (UE) – Europejska Wspólnota Gospodarcza (Unia Europejska),
- IASC – Międzynarodowy Komitet Standardów Rachunkowości (International Accounting Standards Committee),
- OECD – Organizacja ds. Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (Organisation for Economic Cooperation and Development),
- ONZ – Organizacja Narodów Zjednoczonych.

Sformułowane przez wymienione organizacje regulacje prawne zmierzają do ujednolicenia prawa spółek, do koordynacji ich funkcjonowania oraz do zwiększenia porównywalności sprawozdań finansowych.

Główne zasady prowadzenia rachunkowości są określone w dyrektywach Rady Wspólnot Europejskich (Unii Europejskiej), w międzynarodowych standardach rachunkowości i w przepisach poszczególnych krajów. Podstawę sformułowania tych zasad stanowią regulacje ponadpaństwowe. Mimo specyficznych cech działalności osób prawnych (spółek akcyjnych, przedsiębiorstw państwowych,

spółek z ograniczoną odpowiedzialnością itp.) i osób fizycznych jednostki te są zobowiązane do prowadzenia rachunkowości wg sprecyzowanych zasad. Konieczność ich przestrzegania jest uzasadniona rozszerzaniem się współpracy między różnymi krajami, powstawaniem spółek międzynarodowych, wzrostem znaczenia międzynarodowego rynku kapitałowego i ponadpaństwowych inwestycji, a także potrzebą harmonizacji reguł rachunkowości różnych jednostek w skali danego państwa.

Jednostki są zobowiązane prowadzić rachunkowość zgodnie z podstawowymi regułami, nazwanymi zasadami rachunkowości. Zasady te, opatrzone różnymi nazwami (konceptje, założenia, konwencje, zasady), stanowią o cechach wiarygodności i użyteczności informacji prezentowanych w sprawozdaniach finansowych. Można stwierdzić, że sposób prowadzenia rachunkowości zależy od przyjętych zasad, które wynikają z tradycji, norm zwyczajowych, międzynarodowych standardów rachunkowości, dyrektyw Unii Europejskiej oraz aktów prawnych.

Celem prowadzenia rachunkowości jest dostarczenie dużemu gronu odbiorców informacji o sytuacji finansowej i majątkowej przedsiębiorstwa. Opracowując takie informacje, trzeba przestrzegać ogólnych zasad rachunkowości, które zapewniają realizację nadrzędnej zasady rachunkowości, mianowicie prawdziwego i wiernego obrazu (*true and fair view*). Wszystkie zasady i wzorce rachunkowości – krajowe, europejskie, światowe – są oparte na tych samych założeniach, zwłaszcza zaś na zasadzie wiernego i rzetelnego obrazu przedsiębiorstwa. Zasada ta „rządzi” rachunkowością niezależnie od systemów legislacyjnych i stosunków polityczno-ekonomicznych poszczególnych państw. Są jej podporządkowane wszystkie inne zasady rachunkowości. Konceptja prawdziwego i wiernego obrazu powinna być rozumiana jako niezależna cecha jakościowa rachunkowości, definiowana przez aktualną praktykę księgową.

W krajach europejskich na rozwiązania w zakresie rachunkowości największy wpływ wywarły dyrektywy Unii Europejskiej, a w szczególności IV Dyrektywa dotycząca rocznych sprawozdań finansowych spółek z 1978 r. Obejmuje ona zagadnienia dotyczące: zasad prawidłowej rachunkowości, jej struktury, zasad wyceny, konstrukcji zamknięć rocznych, trybu ich weryfikacji i publikacji. Zasady rachunkowości według IV Dyrektywy UE przedstawiono w tab. 1.

Również Komitet Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (KMSR) sformułował podstawowe zasady rachunkowości, które powinny być przestrzegane przy sporządzaniu sprawozdań finansowych. Zasady te zostały zdefiniowane w „Założeniach koncepcyjnych” oraz w MSR 1 jako konkretne prawidła, metody, konwencje, reguły, praktyki przyjęte przez jednostkę gospodarczą przy sporządzaniu i prezentacji sprawozdań finansowych [*Międzynarodowe... 2001*]. Zasady rachunkowości według MSR podano w tab. 2.

Tabela 1. Zasady rachunkowości według IV dyrektywy UE

Nazwa zasady	Charakterystyka
1. Zasada prawdziwego i rzetelnego obrazu	Roczne sprawozdanie finansowe powinno przedstawiać prawdziwy i rzetelny obraz stanu majątkowego spółki, jej sytuacji finansowej oraz wyniku finansowego (art. 2 ust. 3).
2. Zasada kontynuacji działalności	Przyjmuje się założenie, że spółka będzie kontynuowała działalność (art. 31 ust. 1 a).
3. Zasada ciągłości	Metody wyceny należy stosować w sposób ciągły (art. 31 ust. 1b). Bilans otwarcia każdego roku obrotowego musi być zgodny z bilansem zamknięcia poprzedniego roku obrotowego (art. 31 ust. f).
4. Zasada memoriałowa	Trzeba uwzględnić przychody i koszty dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od daty płatności takiego przychodu lub kosztu (art. 31 ust. 1d).
5. Zasada ostrożności (ostrożnej wyceny)	Wyceniając pozycje rocznych sprawozdań finansowych: <ul style="list-style-type: none"> – można uwzględniać jedynie zyski zrealizowane do dnia bilansowego, – trzeba uwzględnić ryzyko powstałe w danym roku obrotowym lub jednym z lat poprzednich, nawet jeżeli takie ryzyko stało się wiadome dopiero między dniem bilansowym a dniem sporządzenia bilansu, – trzeba uwzględnić wszelkie zmniejszenia wartości, niezależnie od tego czy wynikiem finansowym roku obrotowego jest zysk, czy strata (art. 31 ust. 1c).
6. Zasada zakazu kompensat	Nie jest dopuszczalne dokonywanie kompensat między pozycjami aktywów i pasywów lub pozycjami kosztów i przychodów (art. 7).
7. Zasada istotności	Gdyby stosowanie przepisów dyrektywy było niewystarczające do przedstawienia prawdziwego i rzetelnego obrazu spółki, trzeba podać informacje dodatkowe. Państwa Członkowskie mogą zezwolić lub nakazać wykazywanie w rocznym sprawozdaniu finansowym także innych informacji aniżeli przewidziane w dyrektywie (art. 2 ust. 4-6).

Źródło: IV Dyrektywa UE.

Wymienione zasady prawidłowej rachunkowości są przestrzegane również w polskim ustawodawstwie dotyczącym rachunkowości finansowej, tj. w ustawie o rachunkowości z 29 września 1994 r. Według tej ustawy jednostki są zobowiązane do stosowania zasad rachunkowości w sposób prawidłowy, zapewniając rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki.

Koncepcja wiernego i rzetelnego obrazu przedsiębiorstwa znalazła odzwierciedlenie w Ustawie o rachunkowości w art. 4 ust. 1: „Jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy”. Oznacza to, że kierownictwo jednostki gospodarczej wybiera i stosuje zasady rachunkowości tak, aby informacje dostarczone przez system rachunkowości były:

Tabela 2. Zasady rachunkowości według MSR

Nazwa zasady	Charakterystyka
1. Zasada prawdziwego i rzetelnego obrazu	Sprawozdanie finansowe powinno rzetelnie przedstawiać sytuację finansową jednostki gospodarczej, jej finansowe wyniki działalności i przepływy środków pieniężnych.
2. Zasada kontynuacji działalności	Sprawozdania finansowe sporządza się zwykle w oparciu o założenie, że jednostka jest w stanie kontynuować działalność i będzie ją kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości. Przyjmuje się w związku z tym, że jednostka nie zamierza ani nie musi zaniechać działalności gospodarczej lub istotnie ograniczyć jej zakresu. Jeżeli zamierza lub musi to zrobić, sprawozdanie finansowe może podlegać sporządzeniu wg innych zasad, zaś zasady te się ujawnia.
3. Zasada przewagi treści nad formą	Jeżeli dane informacje mają wiernie odzwierciedlać transakcje i inne zdarzenia, które starają się odzwierciedlać, to trzeba je księgować i przedstawiać zgodnie z ich treścią ekonomiczną i rzeczywistością gospodarczą, a nie tylko formą prawną. Treść ekonomiczna transakcji i innych zdarzeń nie zawsze jest zgodna z tym, co wynikałoby z ich formy prawnej lub formy, którą przybrały. Na przykład dana jednostka może sprzedać składnik aktywów w taki sposób, że dokumenty wskazują na przekazanie tytułu prawnego. Z drugiej strony występować mogą ustalenia umowne zapewniające jednostce możliwość korzystania z przyszłych korzyści ekonomicznych, wiążących się z tym składnikiem aktywów. W takim wypadku wykazanie sprzedaży nie odzwierciedlałoby wiernie zawartej transakcji (jeżeli faktycznie doszło do zawarcia transakcji).
4. Zasada istotności	Każdą istotną pozycję należy prezentować w sprawozdaniu finansowym oddzielnie. Kwoty nieistotne należy łączyć z kwotami o podobnym charakterze lub funkcji i nie ma potrzeby ich oddzielnego prezentowania.
5. Zasada memoriału	Jednostka gospodarcza powinna sporządzać swoje sprawozdania finansowe, z wyjątkiem rachunku przepływów pieniężnych, zgodnie z zasadą memoriału. Zgodnie z zasadą memoriału transakcje i zdarzenia ujmuje się z chwilą wystąpienia (a nie z chwilą otrzymania lub zapłaty środków pieniężnych lub ich ekwiwalentów) oraz wykazuje się je w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym okresu, którego dotyczą. Koszty ujmuje się w rachunku zysków i strat na podstawie bezpośredniego powiązania poniesionych kosztów z poszczególnymi zrealizowanymi przychodami (zasada współmierności przychodów i kosztów). Zastosowanie zasady współmierności nie uprawnia jednak do ujmowania w bilansie pozycji, które nie odpowiadają definicji aktywów lub pasywów.
6. Zasada ciągłości	Sposób prezentacji i grupowania pozycji sprawozdań finansowych powinien być utrzymany w nie zmienionej formie w kolejnych okresach, chyba że: a) nastąpiła znacząca zmiana charakteru prowadzonej przez jednostkę działalności lub analiza sposobu prezentowania sprawozdań finansowych wskazuje na to, że zmiana spowodowałaby przyjęcie bardziej prawidłowego sposobu prezentacji zdarzeń lub transakcji lub b) potrzeba zmiany sposobu prezentacji wynika z któregoś z Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub którejś z interpretacji Stałego Komitetu ds. Interpretacji.
7. Zasada zakazu kompensat	Nie należy kompensować aktywów i zobowiązań, chyba że inny Międzynarodowy Standard Rachunkowości wymaga lub dopuszcza dokonanie takiej kompensaty.
8. Zasada ostrożnej wyceny	Zasada ostrożnej wyceny polega na rozważeniu przy stosowaniu subiektywnych ocen potrzebnych do dokonywania oszacowań w warunkach niepewności, tak aby aktywa lub przychody nie zostały zawyżone, zaś zobowiązania lub koszty – zaniżone. Stosowanie zasady ostrożnej wyceny nie uprawnia jednak do tworzenia ukrytych kapitałów rezerwowych lub nadmiernych rezerw, celowego zaniżania aktywów lub przychodów, czy też celowego zawyżania zobowiązań lub kosztów, ponieważ w takim wypadku sprawozdanie finansowe nie byłoby neutralne, czyli nie byłoby wiarygodne.

Źródło: opracowanie własne na podstawie [*Międzynarodowe...* 2001, s. 61-99 oraz *Ustawa o rachunkowości a Międzynarodowe...* 2002, s. 53-70].

- a) przydatne użytkownikom w procesie podejmowania decyzji,
 b) wiarygodne, czyli takie, dzięki którym sprawozdanie finansowe:
- wiernie przedstawi wyniki finansowe i sytuację finansową jednostki,
  - odzwierciedli ekonomiczną treść zdarzeń i transakcji, a nie tylko ich formę prawną,
  - jest obiektywne, czyli bezstronne,
  - jest zgodne z zasadą ostrożnej wyceny,
  - jest kompletne we wszystkich istotnych aspektach.

Rzetelne i jasne przedstawianie sytuacji majątkowej i finansowej wymaga ujęcia w sprawozdaniu finansowym wszystkich zdarzeń istotnych dla oceny tej sytuacji. Dotyczy to również zdarzeń występujących po dacie sporządzania bilansu oraz skutków błędów podstawowych (por. art. 54 ustawy).

Zasada memoriałowa i zasada współmierności wyraża się w następujących ustaleniach (art. 6):

1) w księgach rachunkowych i wyniku finansowym jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego niezależnie od terminu ich zapłaty,

2) dla zapewnienia współmierności przychodów i związanych z nimi kosztów do aktywów lub pasywów danego okresu sprawozdawczego zalicza się koszty lub przychody dotyczące przyszłych okresów oraz przypadające na ten okres sprawozdawczy koszty, które jeszcze nie zostały poniesione. W celu ułatwienia realizacji tej zasady:

- termin sporządzania rocznego sprawozdania finansowego został ustalony na 3 miesiące po końcu roku obrachunkowego, co umożliwi otrzymanie dowodów dokumentujących operacje dotyczące roku obrotowego,
- znane jednostce operacje dotyczące roku obrotowego, lecz nie notyfikowane przez kontrahentów na czas właściwymi dowodami zewnętrznym można dokumentować dowodami zastępczymi.

W wypadku przestrzegania zasady współmierności istotne są dwa aspekty, mianowicie: współmierność czasowa oraz współmierność przedmiotowa. Przejawem współmierności jest występowanie rozliczeń międzyokresowych kosztów czynnych i biernych (art. 39) oraz rozliczeń międzyokresowych przychodów (art. 41), a także występowanie w porównawczym wariancie rachunku zysków i strat pojęcia „zmiana stanu produktów” (zwiększenie stanu produktów, zmniejszenie stanu produktów). Trzeba jednak pamiętać, że zmiana stanu produktów oznacza zarówno zmianę stanu produktów gotowych, produkcji w toku (przedmiotowy aspekt współmierności), jak i zmianę rozliczeń międzyokresowych (czasowy aspekt współmierności).

Przestrzeżenie zasady ciągłości znajduje wyraz w następujących sformułowaniach (art. 5 ust. 1):

1) przyjęte zasady rachunkowości należy stosować w sposób ciągły, dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego grupowania operacji gospodarczych na kontach, wyceny aktywów, w tym także dokonanych odpisów amortyzacyjnych, pasywów, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych, tak aby za kolejne lata informacje z nich wynikające były porównywalne,

2) wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów należy ująć w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych.

Przykładowo konsekwentnie trzeba:

- księgować w ten sam sposób jednakowe rodzaje operacji gospodarczych,
- ujmować jednakowo operacje w większe zbiory,
- stosować takie same zasady wyceny,
- ujmować majątek w ten sam sposób na koniec poprzedniego i początek następnego roku obrotowego.

Zasada ciągłości dotyczy zwłaszcza:

a) metod prowadzenia kont ksiąg pomocniczych (art. 17 ust. 2), np. w wypadku ewidencji materiałów ewidencja analityczna może być prowadzona ilościowo, ilościowo-wartościowo lub wartościowo,

b) zasad wyceny, zwłaszcza składników rzeczowych aktywów obrotowych (rozdz. 4), np. towary można wyceniać wg cen zakupu lub cen nabycia,

c) zasad dokonywania odpisów amortyzacyjnych (art. 32), co dotyczy zasad określania okresu ekonomicznej użyteczności środków trwałych oraz metod amortyzacji,

d) zasad wyceny rozchodu rzeczowych składników aktywów obrotowych (art. 34 ust. 4), np. wycena rozchodu towarów może być obliczana metodą „pierwsze przyszło – pierwsze wyszło”, „ostatnie przyszło – pierwsze wyszło”, wg cen średnich (przeciętnych) lub w drodze szczegółowej identyfikacji ceny,

e) wyboru wariantu ewidencji kosztów działalności operacyjnej, np. ewidencja kosztów wyłącznie w układzie kosztów rodzajowych lub ewidencja kosztów wyłącznie w układzie kosztów wg typów działalności lub jednoczesna ewidencja kosztów zarówno w układzie kosztów rodzajowych, jak i wg typów działalności,

f) wyboru wariantu ustalania wyniku finansowego, a w konsekwencji sporządzania rachunku zysków i strat, np. wariant porównawczy lub kalkulacyjny.

Według zasady kontynuacji działalności (art. 5 ust. 2) przy stosowaniu przyjętych zasad (polityki) rachunkowości przyjmuje się założenie, że jednostka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność w nie zmniejszonym istotnie zakresie, bez postawienia jej w stan likwidacji lub upadłości, chyba że jest to niezgodne ze stanem faktycznym lub prawnym. Ustalając zdolność jednostki do kontynuowania działalności, kierownik jednostki uwzględnia wszystkie informacje dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, dotyczące dającej się przewidzieć przyszłości, obejmującej okres nie

krótszy niż jeden rok od dnia bilansowego. Należy zaznaczyć, że stwierdzenie o zdolności do kontynuowania działalności przez daną jednostkę musi być zawarte we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego (por. załącznik nr I do ustawy). Brak możliwości kontynuowania działalności przez jednostkę determinuje stosowanie wielu dodatkowych obowiązków, co określa art. 29 ustawy. Związane są one głównie z wyceną aktywów po cenach sprzedaży netto, odpisami z tytułu trwałej utraty wartości oraz tworzeniem rezerw na przewidywane koszty i straty spowodowane zaniechaniem lub utratą zdolności do kontynuowania działalności [Rachunkowość międzynarodowa 2001, s. 76-77]. Ponadto w wypadku, gdy jednostka zamierza zaprzestać określonego rodzaju (zakresu) działalności, powinna przychody i koszty związane z tym obszarem wykazywać odrębnie od elementów kształtujących wynik finansowy działalności kontynuowanej. Rozwiązanie takie jest zgodne z MSR nr 35 „Działalność niekontynuowana”, wg którego działalność niekontynuowana jest to obszar (zakres) działalności jednostki, który:

- jest odrębnym segmentem branżowym lub geograficznym,
- może być wyodrębniony operacyjnie oraz dla celów sprawozdawczości finansowej,
- na podstawie jednego planu kierownictwo zamierza zbyć go w całości lub w częściach, co jest równoznaczne z zaprzestaniem kontynuowania działalności w tym obszarze.

Zgodnie z zasadą ostrożności (art. 7) poszczególne składniki aktywów i pasywów wycenia się, stosując rzeczywiście poniesione na ich nabycie (wytworzenie) ceny (koszty). W szczególności należy w wyniku finansowym, bez względu na jego wysokość, uwzględnić:

- 1) zmniejszenie wartości użytkowej lub handlowej składników majątkowych, w tym również dokonane w postaci odpisów amortyzacyjnych,
- 2) wyłącznie niewątpliwe pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne,
- 3) wszystkie poniesione pozostałe koszty operacyjne i straty nadzwyczajne,
- 4) rezerwy na nieznaną jednostce ryzyko, grożące straty oraz skutki innych zdarzeń.

Stosownie do tej zasady aktualizacja wartości powinna nastąpić:

- bez względu na wysokość wyniku finansowego, a więc także wtedy, gdy korekty powodują powstanie lub powiększenie straty,
- gdy informacje o potrzebie dokonania korekt docierają do jednostki między ostatnim dniem roku obrotowego a dniem, w którym rzeczywiście następuje zamknięcie ksiąg rachunkowych.

Trzeba zaznaczyć, że stosowanie zasady ostrożności nie oznacza prawa do tworzenia nadmiernych rezerw, celowego obniżania aktywów lub przychodów albo podwyższania kosztów czy zobowiązań. Przykładowo zgodnie z zasadą ostrożności należy:

a) dokonywać odpisów aktualizujących wartość aktywów (art. 32 ust. 4, art. 34 ust. 5, art. 35b), w szczególności środków trwałych, zapasów, należności, co powoduje wzrost kosztów i zmniejszenie wartości aktywów wykazywanych w sprawozdaniach finansowych,

b) w rozliczeniach międzyokresowych przychodów (art. 41 ust. 1 pkt. 1) wykazywać wartość należnych świadczeń od kontrahentów, które będą zakwalifikowane jako pozostałe przychody operacyjne lub zyski nadzwyczajne, a ze względu na ich niepewność są przejściowo zaliczane do rozliczeń międzyokresowych przychodów,

c) na przyszłe zobowiązania tworzyć rezerwy (art. 35d), które powodują zmniejszenie wyniku finansowego oraz wzrost rezerw (zobowiązań) ujmowanych w pasywach bilansu.

Z zasadą istotności związane jest ustalenie (art. 4 ust. 4), że przy stosowaniu zasad rachunkowości mogą być przyjęte przez jednostkę uproszczenia, jeżeli nie wywiera to istotnego ujemnego wpływu na osiągnięcie podstawowego celu, mianowicie zachowania prawdziwego i wiernego obrazu. Przykładem tej zasady jest metoda jednorazowego odpisu amortyzacyjnego. Jednakże ewidencja księgową musi zapewniać wyodrębnienie tych wszystkich operacji gospodarczych, które w istotny sposób wpływają na ocenę sytuacji finansowej, majątkowej oraz wynik finansowy (art. 8 ust. 1).

Zasada zakazu kompensat (art. 7 ust. 3) wyraża się w tym, że wartość poszczególnych aktywów i pasywów, przychodów i związanych z nimi kosztów, jak też zysków i strat nadzwyczajnych ustala się oddzielnie. Nie można kompensować ze sobą różnych co do rodzaju aktywów i pasywów, przychodów i kosztów oraz zysków i strat nadzwyczajnych. Należy jednak wskazać pozorne niekonsekwencje ustawy o rachunkowości [Komentarz... 2003, s. 78-79], gdyż w art. 42 ust. 3 do przychodów lub kosztów finansowych zalicza się odpowiednio zysk lub stratę ze zbycia aktywów finansowych. Widać wyraźne kompensowanie przychodów (np. ceny sprzedaży akcji) z kosztami (np. ceny nabycia akcji). Należy stwierdzić, że prowadząc księgi rachunkowe, trzeba przestrzegać zasady zakazu kompensat oraz indywidualnej wyceny. Natomiast metody sporządzania elementów sprawozdania finansowego (bilansu, rachunku zysków i strat) mogą być różne (brutto, netto, mieszana), co w niektórych sytuacjach może powodować kompensowanie aktywów z pasywami, przychodów z kosztami i prezentację jedynie wyników.

Zaprezentowane zasady rachunkowości mają istotny wpływ na sposób prowadzenia rachunkowości, zwłaszcza zaś na rzetelność danych i ich jasne przedstawienie. Szczególne zaakcentowanie w ustawie o rachunkowości podstawowych zasad rachunkowości gwarantuje pomiar i prezentowanie wyników działalności w Polsce w taki sam sposób, jak w innych krajach, ponieważ są one zbliżone do zasad określonych w *Międzynarodowym standardzie rachunkowości nr 1* oraz w IV Dyrektywie UE.

Literatura

Komentarz do ustawy o rachunkowości, red. T. Kiziukiewicz, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2003.

Międzynarodowe standardy rachunkowości 2001, SKwP, Warszawa 2001.

Rachunkowość międzynarodowa, red. L. Bednarski i J. Gierusz, PWE, Warszawa 2001.

Ustawa o rachunkowości a Międzynarodowe standardy rachunkowości, red. J. Gierusz, ODDK, Gdańsk 2002.

Ustawa o rachunkowości z 29 września 1994 roku, DzU nr 121, poz. 591 z późn. zm.
IV Dyrektywa UE, SKwP.

ACCOUNTING PRINCIPLES IN INTERNATIONAL STANDARDS AND POLISH BALANCE-LAW

Summary

The purpose of accounting is to deliver to the wide range of users information about company's financial and property situation. Compiling this kind of information you should obey general accounting principles which are defined by international standards and by Polish balance-law. This article presents accounting principles in mentioned regulations.